

Flora- en fauna-inventarisatie Drentse Golfclub de Gelpenberg

Rapportage 50.04.17 Inventarisatie flora en fauna

NLadviseurs

adviesbureau voor natuurbeheer
en landschapsoptimalisering

Colofon

Deze rapportage is opgesteld door NLadviseurs in opdracht van Drentse Golfclub De Gelpenberg

24 november 2017

NLadviseurs
Kennislandgoed Larenstein
Larensteinselaan 26B
6882 CT VELP
026-7851440

Copyright: Alle rechten voorbehouden. Voor vermenigvuldiging van, of zinsneden en afbeeldingen uit deze rapportage gelieve contact op te nemen met NLadviseurs.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding	pag. 5
1.1 Aanleiding en achtergrond	pag. 5
1.2 Methode en locatie	pag. 5
1.2.1 Voorbereidend bronnen onderzoek	pag. 5
1.2.2 Veldbezoeken	pag. 5
1.2.3 Methode	pag. 5
Hoofdstuk 2: Resultaten inventarisaties	pag. 7
2.1 Huidige situatie	pag. 7
2.1.1 Soortendiversiteit	pag. 7
2.1.2 Samenstelling vegetatie	pag. 7
2.2 Aandachtssoorten	pag. 7
2.2.1 Soorten Wet natuurbescherming	pag. 7
2.2.2 Rode Lijst soorten	pag. 9
2.2.3 Beschrijving beschermde soorten en Rode Lijst soorten	pag. 10
Hoofdstuk 3: Potenties	pag. 11
3.1 Potenties	pag. 11
3.2 Borging van verantwoord (natuur)beheer in de organisatie	pag. 11
Hoofdstuk 4: Aanbevelingen	pag. 13
4.1 Aanbeveling	pag. 13
Bronnen	pag. 15
Bijlage 1 Kaart bijzondere waarnemingen	pag. 16
Bijlage 2 Soortenlijst inventarisatie	pag. 17
Bijlage 3 Kaart met potenties	pag. 21

Figuur 1: Op de Gelpenberg is veel oppervlak aanwezig van schrale bloemrijke graslanden (rough)

Hoofdstuk 1: Inleiding

In opdracht van Drentse Golfclub de Gelpenberg heeft NLadviseurs flora- en faunainventarisaties uitgevoerd. De inventarisaties zijn uitgevoerd door onze veldecoloog op diverse soortgroepen en verspreid over 5 momenten in 2017. Doelstelling van de inventarisaties is een goed beeld te krijgen van beschermde plant- en diersoorten, de biodiversiteit en de natuurpotentie van het terrein.

1.1 Aanleiding en achtergrond

Golfclub de Gelpenberg heeft in juli 2017 het GEO-certificaat behaald voor duurzaam golfbaanbeheer.

In de eisen voor het behalen van het GEO certificaat wordt er in verschillende onderdelen verwezen naar de ecologie van het terrein. In de eerste plaats dient de golfclub de landelijke en lokale wet- en regelgeving in acht te nemen (Wet natuurbescherming en plaatselijke verordeningen) en in de tweede plaats wordt er gevraagd welke noemenswaardige soorten er in het terrein voorkomen, hoe hier in het beheer en ontwikkeling rekening mee wordt gehouden, en op welke manier voor- en achteruitgang in aantallen wordt bijgehouden. Een flora- en fauna inventarisatie geeft antwoord op veel van deze vragen.

Daarnaast vormen de inventarisaties nuttige hulpmiddelen bij het beheer en onderhoud van de golfbaan. Voorkomende planten- en diersoorten zijn nuttige indicatoren voor verschillende aandachtspunten op het terrein (verstoring, vernatting, verruiging). Mede door deze zaken heeft Drentse Golfclub de Gelpenberg de opdracht uitgezet bij NLadviseurs om een flora en fauna onderzoek uit te voeren.

1.2 Methode en locatie

In deze paragraaf is een korte beschrijving te vinden van de methodiek die is gehanteerd bij de inventarisatie en analyse van de gegevens.

1.2.1 Voorbereidend bronnenonderzoek

Voorafgaand aan het daadwerkelijke veldwerk is een bronnenonderzoek uitgevoerd naar eerder waargenomen planten en dieren op en in de directe omgeving van de golfbaan.

Deze bronnen zijn niet verwerkt in het navolgende waarnemingenoverzicht, maar hebben bijgedragen aan de beeldvorming van eventueel potentieel aanwezige soorten.

1.2.2 Veldbezoeken

Middels looproutes zijn de delen van de golfbaan

grenzend aan het intensief onderhouden speelgebied bezocht (rough, natuurrough, oevers, etc.). De looproutes zijn dusdanig gepland dat er een volledig beeld is verkregen van de golfbaan en de verschillende aanwezige biotopen.

Zones waar veel beschermde en of rode lijst soorten voorkomen zijn aangegeven op een kaart (zie bijlage 1).

Er zijn 5 inventarisatiemomenten geweest, namelijk:

- ~ 12 mei 2017;
- ~ 13 juni 2017;
- ~ 23 juni 2017;
- ~ 11 augustus 2017;
- ~ 8 september 2017.

De inventarisaties zijn uitgevoerd in de maanden mei t/m september om een zo breed mogelijk beeld te krijgen van de aanwezige soorten.

1.2.3 Methode

Tijdens deze inventarisatierondes zijn alle plant- en diersoorten op zichtwaarnemingen genoteerd. Ook is er vangst van amfibieën middels een schepnet uitgevoerd.

De volgende inventarisatiemethoden zijn gebruikt per soortgroep:

- ~ flora: gebiedsdekkende telronde;
- ~ vogels: zichtwaarnemingen;
- ~ amfibieën reptielen vissen: met schepnet;
- ~ dagvlinders/libellen: zichtwaarnemingen;
- ~ zoogdieren: sporen en uitwerpselen;
- ~ vissen: met een schepnet en zichtwaarnemingen.

De volledige gegevens van de inventarisaties zijn te vinden in de bijlagen.

6

Figuur 2: Het grasklokje is een indicator en kenmerkende soort voor een schraalgrasland en bloeit op meerdere plekken in de baan.

Figuur 3: Meerdere waterpartijen en poelen bieden kansen voor amfibieën, reptielen en libellen.

Hoofdstuk 2: Resultaten inventarisaties

Naast de lijsten in de bijlage met een overzicht van alle waarnemingen, geven we hier een kort overzicht ten aanzien van de aangetroffen planten en dieren.

2.1 Huidige situatie

2.1.1 Soortendiversiteit

Door de inventarisaties is een beeld ontstaan van de huidige biodiversiteit. Het aantal aangetroffen soorten per soortgroep is als volgt:

- ~ vaatplanten: 272 soorten;
- ~ vogels: vogelsoorten zijn wel waargenomen maar niet apart opgenomen;
- ~ zoogdieren: 5 soorten;
- ~ amfibieën: 5 soorten;
- ~ dagvlinders: 14 soorten;
- ~ libellen en juffers: 15 soorten;
- ~ overige ongewervelden: 8 soorten;
- ~ vissen: 6 soorten.

Bij elkaar opgeteld zijn er 325 soorten waargenomen.

Dit beeld is een momentopname. Men mag er van uit gaan dat er meer soorten voorkomen, maar dat deze niet op het moment van inventariseren zijn aangetroffen.

2.1.2 Samenstelling vegetatie

Op de golfbaan zijn 272 verschillende vaatplantensoorten aangetroffen, waarvan een deel uit boom- en struiksoorten bestaat.

Er zijn diverse zeldzame soorten aangetroffen, zoals de appelbes en gestreepte leeuwenbek.

Het is dan ook interessant om te kijken naar wat de voorkomende plantensoorten betekenen voor de verschillende vegetatietypen en biotopen, die op de golfbaan aanwezig zijn.

Middels een korte analyse is zichtbaar dat de volgende vegetatietypen het meest aanwezig zijn (in volgorde van meer tot minder aanwezig):

- ~ soorten van bos en struweel op vochtige matig voedselrijke bodem;
- ~ soorten van pioniersvegetaties op vochtige matig voedselrijke bodem;
- ~ soorten van bos en struweel op droge voedselarme zure bodem;
- ~ soorten van bos en struweel op droge voedselarme zwak zure bodem;
- ~ soorten van pioniersvegetaties op droge matig

voedselrijke bodem;

- ~ soorten van bos en struweel op vochtige voedselarme zure bodem;
- ~ soorten van bos en struweel op vochtige voedselarme zwak zure bodem;
- ~ soorten van pioniersvegetaties op vochtige zeer voedselrijke bodem;
- ~ soorten van ruigten op vochtige matig voedselrijke bodem;
- ~ soorten van ruigten op vochtige zeer voedselrijke bodem.

De hierboven benoemde soortgroepen duiden op een onderverdeling in soorten van struweel en bos op matig voedselrijke bodem (het meest voorkomende vegetatietype) pioniersvegetatie op enkele plekken en vegetaties van vochtige voedselarme bodems.

Deze indeling in soortgroepen is interessant gezien de bodemtypen op de golfbaan voornamelijk in de meer zandige hoek zijn te vinden. Midden over de golfbaan ligt een strook van duinvaaggrondgrond. Dit is tevens de locatie waar de heidevelden op de golfbaan zijn gelegen.

De iets voedselrijkere delen zijn daar omheen te vinden, op de plekken met een ondergrond van haarpodzol en veldpodzol. Dit komt overeen met de aanwezigheid van de pioniersvegetatie en vegetatie van voedselarme bodems.

Een interessante constatering is dat de grondwaterstand in het gebied laag te noemen is (grondwatertrap VII en VI, met een gemiddeld hoogste grondwaterstand van 40-80 cm onder maaiveld en laagste grondwaterstand dieper dan 120 cm onder maaiveld).

2.2 Aandachtssoorten

In deze paragraaf is een overzicht te vinden van soorten die zijn opgenomen in de landelijke Rode Lijsten of worden beschermd middels de Wet natuurbescherming.

2.2.1 Soorten Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming is vastgelegd dat het ministerie van EZ een lijst met alle soorten welke in Nederland voorkomen moet opstellen. Voor al deze soorten geldt de algemene Zorgplicht, die voorschrijft dat men zorgvuldig met de aanwezige

flora en fauna omgaat en niet opzettelijk schade toe brengt of verstoort.

Daarnaast zijn er een aantal soorten die in Nederland extra beschermd worden doordat zij op de lijst met beschermde soorten staan. Er is een lijst voor Europees beschermde soorten. Dit zijn soorten die via de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn worden beschermd. Daarnaast is er een landelijke lijst met aanvullende soorten. Afhankelijk op welke lijst een soort voorkomt, kunnen bepaalde beheermaatregelen of andere ruimtelijke ingrepen al dan niet worden uitgevoerd, hetzij met een vrijstelling, hetzij met aanvullende compenserende of mitigerende maatregelen.

Op de golfbaan zijn de volgende beschermde soorten aangetroffen:

- ~ haas (vrijgesteld, provincie Drenthe);
- ~ rode eekhoorn;
- ~ das;
- ~ vos (vrijgesteld, provincie Drenthe);
- ~ gewone pad (vrijgesteld, provincie Drenthe);
- ~ kleine watersalamander (vrijgesteld, provincie Drenthe);
- ~ bastaardkikker (vrijgesteld, provincie Drenthe);
- ~ bruine kikker (vrijgesteld, provincie Drenthe);
- ~ levendbarende hagedis.

Vrijgestelde soorten

Dat deze beschermde soorten voorkomen op de golfbaan, wil niet zeggen dat er beperkingen ontstaan voor het uitvoeren van beheer.

Iedere provincie heeft een lijst met soorten opgesteld waar er onder speciale omstandigheden geen onthefing hoeft te worden aangevraagd, wanneer wordt voldaan aan een aantal voorwaarden. Dit zijn de zogeheten 'vrijgestelde soorten'. Voor de provincie Drenthe is de vrijstelling van kracht wanneer het gaat om het verrichten van de volgende handelingen:

- ~ de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ~ bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- ~ bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- ~ bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Daarnaast zijn alle vogels die van nature in het wild in Nederland voorkomen beschermd op grond van de Europese Vogelrichtlijn. Er zijn vogels waargenomen op de golfbaan, maar niet apart opgenomen op een lijst.

Naast het gegeven dat er op de golfbaan beschermde soorten voorkomen, geldt voor alle in het wild levende dieren en planten de Zorgplicht. De Zorgplicht houdt in dat u de werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

2.2.2 Rode Lijst en bijzondere soorten

Rode lijst

Soorten die voorkomen op de Rode Lijst zijn in hun voortbestaan bedreigde dier- en plantensoorten.

Of een soort op de Rode Lijst komt te staan wordt bepaald aan de hand van verspreiding en voorkomen in aantallen dat per jaar wordt vergeleken. Zo kunnen soorten lokaal talrijk zijn, maar nationaal gezien zeldzaam.

Een Rode Lijst soort heeft niet automatisch een wettelijk beschermde status, afgezien van de Zorgplicht. Een deel van de soorten komt ook voor in de lijsten van de Wet natuurbescherming en heeft daarmee wel een beschermde status.

De volgende aangetroffen soorten staan op de Rode Lijst:

- ~ vlottende bies (kwetsbaar);
- ~ gevlekte orchis (gevoelig);
- ~ stekelbrem (gevoelig);
- ~ kruipbrem (kwetsbaar);
- ~ jeneverbes (gevoelig);
- ~ wilde gagel (gevoelig);
- ~ hondsviooltje (gevoelig);
- ~ levendbarende hagedis (gevoelig).

Bijzondere waarnemingen

Het voorkomen van de levendbarende hagedis, vlottende bies, kruipbrem en gevlekte orchis geven aan dat de Gelpenberg een geschikte plek is voor soorten die hoge eisen stellen aan hun omgeving.

In bijlage 1 is een kaart opgenomen met daarop waarnemingen van bijzondere planten. Deze soorten zijn in kaart gebracht omdat zij een indicatie geven van de kwaliteit van de verschillende vegetatietypen en het beheer daarop. Dit zijn ook soorten die in de komende tijd gemonitord kunnen worden.

2.2.3 Beschrijving beschermde soorten en Rode Lijst soorten

In deze paragraaf zijn de beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en soorten met een Rode Lijst status (kwetsbaar) beschreven.

Levendbarende hagedis

Beschrijving

Bruine hagedis zonder opvallende tekeningen maar met vrijwel altijd een donkere rugstreep. De hagedis wordt ongeveer 18 cm lang.

Biotoop

In Nederland komt de levendbarende hagedis voornamelijk voor in heide en hoogvenen en nabij struweel en bosranden op meer vochtige terreinen.

Voorkomen in omgeving

De levendbarende hagedis is in het verleden wel waargenomen in de omgeving van de golfbaan volgens de verspreidingskaarten van Ravon, maar is niet geregistreerd als recente waarneming op waarneming.nl

Rode eekhoorn

Beschrijving

De rode eekhoorn heeft een bruin rode vacht en een lange borstelige pluimstaart. In de winter vallen de pluimoren op. De rode eekhoorn wordt 20-28 cm lang.

Biotoop

De rode eekhoorn komt voor in naaldbossen en gemengde bossen van Europa en Noordoost-China. Deze soort kan ook worden aangetroffen in tuinen en parken.

Voorkomen in omgeving

In de omgeving van de Gelpenberg wordt de eekhoorn veelvuldig aangetroffen volgens de kaarten van verspreidingsatlas.nl en is ook gemeld op waarneming.nl.

Flottende bies

Beschrijving

De flottende bies is een zeldzame waterplant met stengels die wortelen op knopen. De plant 'zweeft' als het ware in het water en vormt dichte drijvende matten.

Biotoop

De bies komt voor in stilstaande en zwak stromende voedselarme wateren die in de zomer droog kunnen

vallen.

Voorkomen in omgeving

In het verleden zijn er waarnemingen geweest van de flottende bies in de omgeving van de golfbaan, volgens verspreidingsatlas.nl en waarneming.nl. De plant is echter in aantal afgenomen gedurende de afgelopen 10 jaar.

Kruipbrem

Beschrijving

De kruipbrem is een laagblijvende brem die niet groter wordt dan 100 cm. De plant bloeit in april t/m juli met gele bloemen in trossen. De bladeren zijn langwerpig tot eirond, 1 cm lang en bruinachtig behaard.

Biotoop

De kruipbrem groeit in heide, op rotsachtige plaatsen, in schraal graslanden en op lichte plaatsen in bermen en bossen.

Voorkomen in omgeving

De kruipbrem is een vrij zeldzame soort die nog wel te vinden is op de hogere zandgronden en is in het verleden waargenomen in de omgeving van de golfbaan, volgens verspreidingsatlas.nl. Door vergrassing van heideterreinen gaat de soort echter in aantal verder achteruit.

Figuur 4: Kleine watersalamander in het net tijdens de inventarisaties.

Figuur 5: Struikhei met jeneverbessen gelegen tussen de verschillende holes

Hoofdstuk 3: Potenties

Door de resultaten en de veldbezoeken gedurende het jaar, zijn er ook locaties gevonden waar nog winst te halen valt op de golfbaan t.a.v. natuurlijke ontwikkelingen, beheer en andere punten. In dit hoofdstuk is daarvan een opsomming te vinden die refereren aan de potentiekaart in bijlage 3.

3.1 Potenties

Tijdens de inventarisaties is er niet alleen gekeken naar welke natuurwaarden er op dit moment aanwezig zijn op de golfbaan, maar ook naar mogelijkheden voor het verhogen en uitbreiden van die natuurwaarden. In deze paragraaf worden de potenties beschreven. In bijlage 3 is de potentiekaart te vinden. De nummers die te vinden zijn op de kaart komen overeen met de opsomming die hieronder volgt.

1. voortzetten uitbreiden heideontwikkeling

De keuze voor locatie en methodiek voor het ontwikkelen van nieuwe heide blijkt in de praktijk goed te werken. Geadviseerd wordt om op de huidige wijze door te gaan.

2. toepassen/voortzetten verschrallingsbeheer

De veldecoloog was onder de indruk van de wijze waarop op dit moment wordt beweid en kleinschalig wordt geplagd. Hij ziet dan ook potentie in het voortzetten van deze werkwijze

3. instandhoudingsbeheer habitat levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis is een kritische en beschermde soort die de Gelpenberg als habitat gebruikt. Dit geeft aan dat de golfbaan een hoge kwaliteit heide bezit. De hagedis zou dan ook de perfecte ambassadeur zijn voor natuurbeheer op de golfbaan in communicatie naar derden .

4. creëren verbindingzone bestaande en nieuwe hei

De heideveldjes tussen hole 9 en hole 13 kunnen op elkaar worden aangesloten om migratie van typische heidesoorten te verbeteren.

5. extensief beheer/rustbosje

Deze locatie is geschikt als rustbosje. Laten ontwikkelen van een struiklaag en alleen wanneer nodig overgaan op kap van bomen.

6. gefaseerd schonen bospoel

De poel op de par-3 baan bevat veel bladafval, maar is wel geschikt voor amfibieën. Door deze uit te baggeren zal er een nieuw voortplantingswater ontstaan op

de golfbaan voor amfibieën.

7. herstel bospoel

De in het bosgelegen poel is niet meer functioneel en watervasthoudend. Herstel van de poel door het aanbrengen van een bentoniet laag en het creëren van licht door de kap van bomen kan de poel weer functioneel maken en bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Hiervoor is wellicht een subsidie aan te vragen.

8. ophangen vleermuizenkast

Er zijn een tweetal locaties aangegeven waar een vleermuizenkast opgehangen kan worden. Door vleermuiskasten op te hangen kan de golfbaan aanvullende rustplekken aanbieden voor vleermuizen.

9. vervangen vogelkast t.b.v. kerkuil

De nestkast die aanwezig is voor de kerkuil voldoet niet meer en kan worden vervangen voor een nieuw exemplaar.

3.2 Borging van verantwoord (natuur) beheer in de organisatie

Door kennis en verantwoordelijkheid van een verantwoorde omgang met de natuurlijke waarden op de golfbaan, kan er actief worden gewerkt aan het verhogen van de natuurwaarden. Veel hiervan ligt bij de greenkeeping, maar ook het management van de golfclub kan het voortouw nemen door doelen te formuleren voor de natuurlijke elementen op de golfbaan en dit door te vertalen naar de uitvoering van het beheer.

Figuur 6: Dit soort poelen zijn aantrekkelijk voor amfibieën, libellen en reptielen

Hoofdstuk 4: Aanbevelingen

Als laatste onderdeel van deze rapportage geven we een aantal aanbevelingen en te nemen vervolgstappen.

4.1 Aanbevelingen

Op basis van de potentie van de golfbaan en de inventarisaties, worden de onderstaande aanbevelingen gedaan:

Opstellen beheerplan

Om voor een organisatie-brede bewustwording te zorgen omtrent de natuurwaarden op de golfbaan en het beheer van natuurlijke elementen structureel aan te pakken, raden we aan om een beheerplan voor deze elementen op te stellen. Een beheerplan vormt de basis voor planvorming en beheer op de moderne golfbaan. In een goed beheerplan is niet alleen het beheer per spel- of natuurelement beschreven, maar ook de visie van een golfclub op hoe het natuurlijke terrein eruit moet zien, vormt een belangrijk onderdeel. Met een beheerplan kan de golfbaan doelmatiger en efficiënter beheerd worden.

Veel van de beschreven potenties in hoofdstuk 3 kunnen de inhoud vormen van zo'n beheerplan. Hieronder zijn deze potenties nog een keer benoemd en vertaald naar acties:

- ~ heideontwikkeling voortzetten
- ~ ga door met het beheer van de heide middels begrazing en kleinschalig plaggen;
- ~ bagger de bospoel bij de par-3 holes uit;
- ~ verbindt de heidevelden tussen hole 9 en hole 13 door stroken bos te kappen en hier te plaggen ten behoeve van heide-ontwikkeling;
- ~ vervang de nestkast voor de kerkuil en hangkasten op voor vleermuizen;
- ~ onderzoek de mogelijkheden voor subsidie voor de aanleg van een heideven.

Implementatie gedragscodes

Gedragscodes en de bijbehorende checklists beschrijven de wijze waarop er in het dagelijks beheer en groot onderhoud op een golfbaan dient te worden omgegaan met soorten die beschermd zijn volgens de Wet natuurbescherming. Door een Gedragscode te gebruiken kan een golfbaan aantonen dat zij het beheer zorgvuldig uitvoeren.

Met name door de aanwezigheid van soorten als de levendbarende hagedis en rode eekhoorn (beide beschermd en niet vrijgesteld door de provincie) is het belangrijk om handvatten te hebben voor het verantwoord uitvoeren van het beheer. Op de golfbaan ko-

men ook andere natuurtypen voor, zoals heidevelden, struweel en plantvakken. Om deze reden raden we aan om de Gedragscode natuurbeheer te gaan hantieren.

Flora en fauna inventarisatie De Celpenberg

Bronnen

www.nederlandsesoorten.nl
www.soortenbank.nl
www.wilde-planten.nl
www.vogelbescherming.nl
www.libellennet.nl
www.vlindernet.nl
www.ravon.nl
www.waarneming.nl

Online bodemkaart via PDok - <http://pdokviewer.pdok.nl/>

Internationale Rode Lijst - <http://www.iucnredlist.org/>

Bijlage 1: Kaart bijzondere waarnemingen

16

Bijlage 2: Soortenlijst inventarisatie

In deze bijlage een overzicht van de waarnemingen die gedaan zijn tijdens de in dit rapport beschreven flora en fauna inventarisatie in 2017.

Toelichting op gebruikte afkorting:

- ~ **RL: Rode Lijst soort met status**
- ~ **Beschermde soort volgens de Wet natuurbescherming**

1. Vaatplanten

Akkerdistel

Akkerkers

Akkerkool

Amerikaans krentenboompje

Amerikaanse eik

Amerikaanse vogelkers

Appelbes

Beemdlangbloem

Bergbasterdwederik

Beuk

Bezemkruid

Bijvoet

Blauwe druifjes

Blauwe zegge

Bleekgele droogbloem

Bleeksporig bosviooltje

Bleke klaproos

Bleke zegge

Bochtige smele

Boerenwormkruid

Bonte luzerne

Bosandoorn

Bosbies

Boskruid

Boswilg

Brede stekelvaren

Brem

Buntgras

Canadese fijnstraal

Canadese guldenroede

Citroengele honingklaver

Dagkoekoeksbloem

Dauwbraam

Dolle kervel

Douglaspasp

Draadereprijs

Drijvend fonteinkruid

Duizendblad

Dwergviltkruid

Echte kamille

Echte koekoeksbloem

Eenstijlige meidoorn

Egelboterbloem

Engels raaigras

Es

Europese hanenpoot

Europese lork

Fijn schapengras

Fijnspar

Fioringras

Fluitenkruid

Framboos

Gele / Bonte gele dovenetel

Gele lis

Gespleten hennepnetel

Gestreepte witbol

Gevlekte orchis (RL: gevoelig)

Gevleugeld hertschooi

Gewone braam

Gewone brunel

Gewone dophei

Gewone engelwortel

Gewone esdoorn

Gewone hennepnetel

Gewone hoornbloem

Gewone margriet

Gewone raket

Gewone reigersbek

Gewone rolklaver s.l.

Gewone salomonszegel

Gewone smeewortel

Gewone veldbies

Gewone vlier

Gewone vogelkers

Gewone vogelmelk

Gewone waterbies

Gewone waternavel

Gewoon barbarakruid

Gewoon biggenkruid

Gewoon reukgras

Gewoon struisgras

Gewoon varkensgras

Gladde witbol

Grasklokje

Grauwe wilg s.l.

Grote brandnetel

Grote kattenstaart

Grote klaproos

Grote klit

Grote lisdodde

Grote pimpernel

Grote ratelaar

Grote vossenstaart	Kruipend zenegroen
Grote waterranonkel	Kruipende boterbloem
Grote waterweegbree	Kruipertje
Grote wederik	Kruipwilg
Grote weegbree	Kweek
Grove den	
	Lidsteng
Harig knopkruid	Liesgras
Hazelaar	Liggend walstro
Hazenpootje	Liggende vetmuur
Hazenzegge	Look-zonder-look
Heermoes	
Heidespurrie	Madeliefje
Hennegras	Mannagras
Herderstasje	Mannetjesereprijs
Herik	Melganzenvoet
Hoenderbeet	Middelste teunisbloem
Hondsdrif	Moerasdroogbloem
Hondsroos s.l.	Moerasrolklaver
Hondsvioltje (RI: gevoelig)	Moerasvergeet-mij-nietje
Hop	Moeraswalstro
Hopklaver	Moeraswederik
Hulst	Moeraswolfsklauw
	Muizenoor
Jakobskruid	Muskuskaasjeskruid
Japanse duizendknoop	
Jeneverbes (RI: gevoelig)	Naaldwaterbies
	Noorse ganzerik
Kantige basterdwederik	
Kleefkruid	Oeverzegge
Klein hoefblad	
Klein kaasjeskruid	Paardenbloem
Klein kroos	Paarse dovenetel
Klein kruiskruid	Peen
Klein streepzaad	Perzikkruid
Klein tasjeskruid	Pijpenstrootje
Klein vogelpootje	Pilzegge
Kleine brandnetel	Pinksterbloem
Kleine klaver	Pitrus
Kleine leeuwentand	Pontische rododendron
Kleine ooievaarsbek	
Kleine veldkers	Raapzaad
Klimop	Rankende helmbloem
Klimopereprijs	Ratelpopulier
Kluwenhoornbloem	Ridderzuring
Knikkend tandzaad	Riet
Knoopkruid	Rietgras
Knopig helmkruid	Rietzwenkgras
Kompassla	Ringelwikke
Koninginnekruid	Robertskruid
Koningskaars	Rode klaver
Koningsvaren	Rode kornoelje
Koolzaad	Rood zwenkgras
Korrelganzenvoet	Ruige zegge
Kroontjeskruid	Ruw beemdgras
Kropaar	Ruwe berk
Kruipbrem (RI: kwetsbaar)	Ruwe smele

Schapezuring
 Scherpe boterbloem
 Scherpe zegge
 Schijfkamille
 Sint-Janskruid
 Sleedoorn
 Smalle stekelvaren
 Smalle weegbree
 Snavelzegge
 Spaanse aak
 Speerdistel
 Sporkehout
 Stekelbrem (RI: gevoelig)
 Sterrenkroos
 Stijf havikskruid
 Stijve klaverzuring
 Stijve waterranonkel
 Stippelganzenvoet
 Straatgras
 Struikhei

 Tandjesgras
 Tengere rus
 Tijmeprijs
 Timoteegras
 Tormentil
 Trekrus
 Tuinwolfsmelk

 Veelbloemige veldbies
 Veenwortel
 Veerdelig tandzaad
 Veldereprijs
 Veldrus
 Veldzuring
 Vertakte leeuwentand
 Vingerhoedskruid
 Vlasbekje
 Vlottende bies (RI: kwetsbaar)
 Voederwikke
 Vogelmuur
 Vogelwikke
 Vroege haver
 Vroegeling

 Watermunt
 Waterpeper
 Waterpostelein
 Wijfjesvaren
 Wilde gagel (RI: gevoelig)
 Wilde hyacint
 Wilde kamperfoelie
 Wilde kardinaalsmuts
 Wilde liguster
 Wilde lijsterbes
 Wilde narcis / Trompetnarcis

Wilgenroosje
 Witte abeel
 Witte dovenetel
 Witte honingklaver
 Witte klaver
 Witte waterlelie
 Wolfspoot

 Zachte dravik
 Zachte ooievaarsbek
 Zandblauwtje
 Zandraket
 Zeegroene zegge
 Zevenblad
 Zomereik
 Zomprus
 Zompvergeet-mij-nietje
 Zwarte den
 Zwarte els
 Zwarte nachtschade
 Zwarte toorts
 Zwarte zegge

2. Zoogdieren

Das
 Haas
 Mol
 Rode eekhoorn
 Vos

3. Amfibieën

Bastaardkikker
 Bruine kikker
 Gewone pad
 Kleine watersalamander
 Levendbarende hagedis (RI: gevoelig)

4. Vlinders

Atalanta
 Bont zandoogje
 Boomblauwtje
 Bruin zandoogje
 Citroenvlinder
 Dagnauwoog
 Hooibeestje
 Icarusblauwtje
 Klein geaderd witje
 Klein koolwitje
 Kleine vos
 Kleine vuurvinder
 Landkaartje
 Oranjetipje

5. Libellen en juffers

Azuurwaterjuffer
 Blauwe breedscheenjuffer

Bruinrode heidelibel
Gewone oeverlibel
Gewone pantserjuffer
Grote keizerlibel
Grote roodoogjuffer
Houtpantserjuffer
Lantaarntje
Paardenbijter
Platbuik
Steenrode heidelibel
Tengere pantserjuffer
Viervlek
Watersnuffel

6. Overige ongewervelden

Bruine sprinkhaan
Gewoon spitskopje
Grote groene sabelsprinkhaan
Knosprietje
Ratelaar
Snortikker
Struiksprinkhaan
Wekkertje

7. Vissen

Baars
Blankvoorn
Graskarper
Rietvoorn
Snoek
Tiendoornige stekelbaars

Bijlage 3: Kaart potentiezones

